

Képzőművészet-elmélet BA - Kurátori ismeretek záróvizsga tételsor, 2025.

1. A múzeum létrejötte és története, a múzeum és a múzeumi gyűjtemény funkciói

Jeffrey Abt: A nyilvános múzeum előtörténete. in: szerk. Kékesi-Lázár-Szoboszlai-Varga: **A gyakorlatról a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény**, KET, 2012, <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf>, pp. 4-23.

Tony Bennett: A kiállítási komplexum. in: szerk. Kékesi-Lázár-Szoboszlai-Varga szerk. **A gyakorlatról a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény**, KET, 2012, <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf> pp. 24-50

Horst Bredekamp: A Kunstkammer mint játéktér, **Café Babel**, 1994/4

Frazon Zsófia: Kunstkammer – a saját univerzum. In: uő: **Múzeum és kiállítás. Az újrarajzolás terei**. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011. pp. 203-210.

Wessely Anna: E csarnok hangja szent, In: **Magyar Lettre Internationale**, 1995/19. <http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre19/wessely.htm>

Claire Bishop: Radikális muzeológia, avagy mi a „kortárs” a kortárs művészeti múzeumokban? Dan Perjovschi rajzaival. Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum, 2018

Marosi Ernő: A múzeum születése. A művészeti múzeum előtörténetéhez. In: Turai Hedvig, Székely Katalin (szerk.): **Helyszíni szemle. Fejezetek a múzeum életéből**. Ludwig Múzeum, Budapest, 2012. pp. 16-40.

2. Múzeumépítészeti 1980-tól napjainkig

Waidacher, Friedrich: Az általános muzeológia kézikönyve. Metamuzeológia, történeti muzeológia, elméleti muzeológia. Fordította: Mélyi József. ELTE BTK Művészettörténeti Intézet, Budapest, 2011 http://arthist.elte.hu/TAMOP_412/2_1_waidacher.pdf

Karsten Schubert: The Curator's Egg. The Evolution of the Museum Concept from the French Revolution to the Present Day. London, Ridinghouse, 2009.

Ébli Gábor: Az antropologizált múzeum: közgyűjtemények átalakítása az ezredfordulón. Budapest, Typotex, 2005.

Mieke Bal: A beszélő múzeum **A gyakorlatról a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény**, KET, 2012, <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf> pp. 51 – 90.

Nick Prior: A kecske is, meg a káposzta is: A múzeum alakváltozásai a hipermodernben, **A gyakorlatról a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény**, KET, 2012, <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf> pp. 90 - 108

3. A kiállításrendezés története a wunderkammertől a modern múzeum teréig

Oscar Bätschmann: A kiállítás, a művészet bemutatásának médiuma pp. 13 – 63, valamint Stratégiák és karrierek pp. 141-186. in: **Oscar Bätschmann: Kiállító művészek. Kultusz és karrier a modern művészet rendszerében**. ford. Nagy Edina, L'Harmattan, 2012.

Ann-Mary Staniszewski: Framing Installation - Design: The International Avant-Gardes in: **The Power of Display – a History of Exhibition Installation at the Museum of Modern Art**, Cambridge. Mass. MIT Press

Frazon Zsófia: A kiállítás, mint kortárs médium In: *Múzeum és kiállítás. Az újrarajzolás terei*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2011. pp.13-31.

Galács Judit: Széthulló kulisszák - Frederick Kiesler színházi víziói, *Artmagazin* 2013/4. 26-32.
in:http://www.artmagazin.hu/artmagazin_hirek/szethullo_kulisszak.1787.html?module=38&pageid=0

Ébli Gábor: Avantgárd, modern és kortárs, in: *Az antropologizált múzeum*, Budapest, Typotex Kiadó, 2005. pp. 140-155, http://laokoon.c3.hu/dok/ebli_avantgard.pdf

Erőss Nikolett: A fehér kocka In: *A kurátori gyakorlat és diszkurzus szótára*
<http://tranzit.org/curatorialdictionary/index.php/szotar/feher-kocka/>

ajánlott:

Bruce Altshuler: A Canon of Exhibitions, in: *Manifesta Journal 11: The Canon of Curating*, 2011http://www.tenstakonsthall.se/uploads/138-Altshuler-A_Canon_of_Exhibitions%20copy.pdf

4. A biennalizáció – a megakiállítások szerepe a kortárs művészeti struktúrában

Walter Grasskamp: Például a Documenta, avagy hogyan készül a művészettörténet? in: Kékesi-Lázár-Szoboszlai-Varga szerk. *A gyakorlattól a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény*, KET, 2012, <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf> pp 283-292.

Carlos Basualdo: Az ingatag intézmény (ford. Molnár Edit), *Exindex*,
(<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=250>), 2004. angol nyelven: MJ - Manifesta Journal, Journal of Contemporary Curatorship; No2, 2003-2004 Tél/Tavaszi, pp. 50-61.

Oliver Marchart: *The Globalization of Art and the „Biennials of Resistance”. A History of the Biennials from the Periphery*, <https://www.on-curating.org/issue-46-reader/the-globalization-of-art-and-the-biennials-of-resistance-a-history-of-the-biennials-from-the-periphery.html#.YB7J7ehKjIU>

Biennálé archívum - magyar részvétel a Velencei Biennálén, in: Ludwig Múzeum honlapja,
<https://www.ludwigmuseum.hu/velencei-biennale/magyar-reszvetel-velencei-biennalen>

Bódi Kinga: Magyar részvétel a Velencei Képzőművészeti Biennálén 1895–1948, Doktori disszertáció, ELTE, Művészettörténet-tudományi Doktori Iskola, 2014. pp. 33 – 50.

ajánlott: Elena Filipovic, Marieke van Hal, Solveig Øvstebø: Biennialogy in: *The Biennial Reader. An Anthology on Large-Scale Perennial Exhibitions of Contemporary Art*, ed., Elena Filipovic, Marieke van Hal, Solveig Øvstebø, Bergen Kunsthall 2010. pp. 12-24

5. Harald Szeemann tevékenysége és hatása a jelenkori kurátori gyakorlatra

Kovács Ágnes: „Au revoir M. Szeemann” Az első sztárkurátor In: *Balkon*, 2011 / 3. pp. 3-13.

“Mind over matter: Hans-Ulrich Obrist talks with Harald Szeemann,” *Artforum*, November 1996, pp. 74-79 <https://www.artforum.com/print/199609/curator-interview-33047>

Paul O'Neill: A kurátori fordulat in: Kékesi-Lázár-Szoboszlai-Varga szerk. *A gyakorlattól a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény*, KET, 2012,
<http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf>

Claire Doherty: Új intézményesség és a szituatív kiállítás in: Kékesi-Lázár-Szoboszlai-Varga szerk. *A gyakorlattól a diszkurzusig, Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény*, KET, 2012,
<http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdfpp.306-314>.

...Nyitott múzeum... : együttműködés, részvétel, társadalmi múzeum : kézikönyv szerk.: Frazon Zsófia, Néprajzi Múzeum, Budapest 2018. pp. 32-234

Szakács Eszter (szerk.): A kurátori gyakorlat és diszkurzus szótára, 2012, tranzit.hu, <http://tranzit.org/curatorialdictionary/index.php/szotar/egyuettkoedesen-alapulo-mveszeti-gyakorlatok/>
szócikkek: kurátori szemlélet (Szakács Eszter), együttműködésen alapuló gyakorlatok (Lázár Eszter), szerzőség (Beöthy Balázs), performatív kurátori gyakorlat (Beöthy Balázs), új muzeológia (Frazon Zsófia).

Sophie Richard: Conversation with Szeemann (2003), In: **Unconcealed - the international network of conceptual artists 1967-77: dealers, exhibitions and public collections**, ed. Linda Morris ed London, Ridinghouse, 2009.

6. Az intézménykritika alakulása az 1960-as évektől napjainkig

O'Doherty, Brian: A fehér kockában. A galériatér ideológiája (ford. Erhardt Miklós) 1976/2013. **exindex.hu**, <http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=877>

Andrea Fraser: From the Critique of the Institution to an Institution of Critique in: **Artforum**, 2005, September
in: https://selforganizedseminar.files.wordpress.com/2011/11/fraser_inst_of_crit.pdf

Michael Fried: „Művészet és tárgyiság”, ford. Kiséry András, In **Enigma 2.**, 1995.

Kwon, Miwon: Egyik helyet a másik helyett. Megjegyzések a helyspecifikusságról (2008). In: Kékesi Zoltán, Lázár Eszter, Varga Tünde, Szoboszlai János szerk. **A gyakorlattól a diszkurzusig: Kortárs művészetelméleti szöveggyűjtemény**. Budapest, Magyar Képzőművészeti Egyetem, mke.hu. MKE, 2012. <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf>

Székely Katalin: Helyszíni szemle. Intézménykritika intézményekkel és intézmények nélkül. In: Turai Hedvig, Székely Katalin (szerk.): **Helyszíni szemle. Fejezetek a múzeum életéből**. Ludwig Múzeum, Budapest, 2012. pp. 162-262.

7. Résztételen alapuló gyakorlatok a kortárs művészetben

Csatlós Judit. Résztételi gyakorlatok szerepe a kortárs művészetben, in: **Replika-100** (2016/5. szám), pp. 151–165.

Szijártó Zsolt: A résztétellel kapcsolatos művészeti projektek alapkoordinátái. In: **Balkon**, 2017. 11-12.

Erőss Nikolett: Résztételen alapuló művészeti gyakorlatok in: Szakács Eszter (szerk.): A kurátori gyakorlat és diszkurzus szótára, 2012, tranzit.hu, <http://tranzit.org/curatorialdictionary/index.php/szotar/-resztetelen-alapulo-mveszeti-gyakorlatok/>

Lázár Eszter: Együttműködésen alapuló művészeti gyakorlatok, in: **A kurátori gyakorlat és diszkurzus szótára**, Szakács Eszter (szerk), 2012, tranzit.hu, <http://tranzit.org/curatorialdictionary/index.php/szotar/egyuettkoedesen-alapulo-mveszeti-gyakorlatok/>

Claire Bishop: A szociális fordulat: A kollaboráció és elégedetlenségei [The Social Turn, Artforum, 2006. február]. In: **exindex.hu**, <http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=531> ford. Somogyi Hajnalka
Claire Bishop: Artificial Hells: The Historic Avantgarde in: Claire Bishop: **Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship**, Verso, London, 2012, pp. 41-77.

Varga Tünde: Kicsiny világ, utazó emberek: a kortárs művészet (intézményének) metamorfózisai és ellentmondásai. In **Filológiai Közöny**. szerk. Józán Ildikó, 2011/4. 408-436.
(Varga Tünde: Határátlépők, vonatkozó fejezet, Tempevölgy Könyvek, 2019.)

ajánlott: Lind, Åge, Annika Eriksson and Maria Lind. “Complications; On Collaboration, Agency and Contemporary Art.” 2010.

8. A magyar képzőművészeti intézményrendszer átalakulása 1990 és 2010 között

(SCCA-C3, Stúdió Galéria/FKSE, ICA-D, Bartók 32 Galéria, KMKK, Kisterem, Dinamo-Impex, Műcsarnok/Petrányi Zsolt, Ludwig Múzeum/Bencsik Barnabás, Trafó/Somogyi Hajnalka, Erőss Nikolett)

Polifónia – A társadalmi kontextus, mint médium a kortárs magyar képzőművészetben (1993, helyspecifikus művek és installációk, Budapest), kiáll. kat., szerk. Suzanne Mészöly, Bencsik Barnabás, SCCA Budapest, 1995., <http://pa.c3.hu/en/polifonia-polyphony.html>

Nem kacsák vagyunk, egy tavon, hanem hajók a tengeren – Független művészeti helyek Budapesten 1989–2009. szerk. Kálmán Rita, Katarina Šević et al., Budapest, Impex – Kortárs Művészeti Szolgáltató Alapítvány, 2010.

Szipócs Krisztina: A budapesti Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum története - Az előzményektől 2008-ig. In: *A gyűjtemény: Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum*. szerk. Bencsik Barnabás et al, Budapest, Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum, 2010, pp. 10–47.

Szoboszlai János: Egy generáció önarcképe: Tájékozódási pontok a kilencvenes évek magyarországi képzőművészetéhez. In: *A második nyilvánosság: XX. századi magyar művészet* szerk. Hans Knoll, Budapest, Enciklopédia Kiadó, 2002, pp. 307– 395.

Nagy Kristóf: Szép? Inkább új világ: A rendszerváltás és a Fiala Képzőművészek Stúdiója tágabb összefüggésben. tranzitblog.hu, 2018. szeptember 13.

Nagy Kristóf: A Soros Alapítvány képzőművészeti támogatásai Magyarországon: A nyolcvanas évek második felének tendenciái, in: *Fordulat* 21, pp. 192-215.
http://fordulat.net/pdf/21/F21_Nagy_Kristof_Soros.pdf

9. A kortárs magyar képzőművészeti intézményrendszer és kultúrpolitika (2010-2025)

Humán Platform Watchdog / Képzőművészet: <http://humanplatform.hu>
http://humanplatform.hu/watchdog/terulet/kepzu_muveszet/

Nagy Gergely: Megszűnő intézmények. <http://tranzitblog.hu/category/tema/megszuno-intezmenyek/>

Mélyi József: A Fortepan-módszer.
<http://artportal.hu/magazin/fortepan-modszer-17-kerdes-muzeumi-helyzetrol/>

Háttal Európának. A kultúra, az oktatás és a tudomány és a média leépítése Magyarországon 2010 - 2019, Humán Platform, Budapest, 2020. <http://oktatoihalozat.hu/hattal-europanak/>

<http://www.mma.hu>
<http://www.lumu.hu>
<http://www.mng.hu>
<http://www.offbiennale.hu>
<http://www.capacenter.hu>
<http://www.trafo.hu>
<http://www.btm.hu>
<http://www.modemart.hu/>

Ennél a tételnél három téma közül lehet választani:

1. A múzeumi intézményrendszer átalakulása a kétezres években Magyarországon, különös tekintettel a Liget projektre.
2. Emlékművek, emlékezetpolitika
3. Kultúrafinanszírozási modellek átalakulása

10. Komplex projektmenedzsment

Schneider Erika: Művészeti szponzoráció, In. Új utak a művészeti menedzsmentben, Art and Business, 2011, pp. 85-115.

Nagy Bálint: Kultúra és marketing, In. Új utak a művészeti menedzsmentben, Art and Business, 2011, pp. 54-84.

Dér Dezső: A rendezvénymenedzsment alapjai, In. Új utak a művészeti menedzsmentben, Art and Business, 2011, pp. 116-144.

Szabó György: A kortárs előadóművészeti intézmény működésének jellemzői, In. Új utak a művészeti menedzsmentben, Art and Business, 2011, pp. 193-204.